

Sak nr. 02/20

27. april 2020 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter: Xxx, fratredende part

-

Xxx, tiltredende part

I. INNLEDNING

Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis skal fastsette kjøpesummen i anledning overdragelse av en spesialistpraksis innen xxx. Praksisen er lokalisert i xxx og har driftsavtale med Helse xxx RHF.

Saken behandles etter reglene i rammeavtalen mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt. 11.1 og har sin bakgrunn i at xxx er tildelt avtalehjemmelen som xxx har hatt med Helse xxx RHF om xxx praksis innen xxx.

Nevnte bestemmelse i rammeavtalen har, for så vidt gjelder overdragelse og nemndsbehandling slik ordlyd:

Ved opphør kan fratredende lege/boet kreve overdratt praksis til den lege som overtar hjemmelen.

RHF er ikke en part i det økonomiske oppgjøret mellom fratredende lege/boet og legen som overtar praksisen. Det økonomiske oppgjøret mellom fratredende lege/boet og overtakende part skal ikke skje på en slik måte at RHF tildeling av individuell avtale påvirkes.

Til praksis regnes relevant utstyr og inventar, husleieavtaler og kompensasjon for opparbeidet praksis. Dersom legen har påtatt seg oppdrag utenom avtalepraksis regnes ikke dette som opparbeidet praksis. Ved omdisponering av avtalehjemmel skal det tas hensyn til mulighetene for videreføring av praksis med helt eller delvis samme pasientgrunnlag.

Retten til å kreve økonomisk vederlag for opparbeidet praksis bortfaller dersom fratredende lege fortsetter sin praksis. Dette innebærer at legen bare kan kreve betaling for de deler av praksisen som er gjenstand for overdragelse.

Overdragelsesbetingelsene avtales mellom fratredende og overtagende lege etter at tilbud om driftsavtale er gitt.

Blir fratredende og overtagende lege ikke enige om overdragelsesbetingelsene innen 4 uker fra tilbud ble gitt, jf. pkt. 5.2, fastsettes denne av nasjonal nemnd oppnevnt av Legeforeningen. Ved slik uenighet har hver av partene 2 uker til å oversende saken til nemnda. Nemndas avgjørelse skal foreligge innen 4 uker etter at saken er mottatt der, med mindre Legeforeningen og RHF er enige om annen frist i den konkrete sak.

RHF kan beslutte at akseptfristen etter § pkt. 5.4 forlenges der partene er i ferd med å bli enige eller det foreligger andre særlige omstendigheter som tilsier forlenget frist. I slike tilfeller kan nemnd kreves av partene umiddelbart etter at forlenget akseptfrist er utløpt. Fratredende lege som ikke medvirker til nemndsbehandling, mister rettighetene etter Rammeavtalen for så vidt det gjelder overdragelse av praksis.

Tiltredende lege som ikke medvirker til nemndsbehandling, skal anses for å ha trukket seg for så vidt det gjelder tildelingsprosessen.

Retningslinjer for nemndsbehandling, herunder utgiftsfordeling, utarbeides av Legeforeningen. Utgifter og tilrettelegging ved nemndsbehandling er RHF uvedkommende.

Partene har forhandlet, men ikke blitt enige om hvilket vederlag xxx skal betale til xxx i anledning overdragelsen av spesialistpraksisen og har bedt om at dette fastsettes av nemnda.

Saken er i all hovedsak basert på en skriftlig behandling. Begge parter har samtykket til behandlingsmåten.

Begge parter har sendt skriftlige redegjørelse for sitt syn på saken, supplert med den dokumentasjon som nemnda har bedt om evt. som parten selv ønsker å påberope seg. Selger har utarbeidet en virtuell visning av praksisen.

xx. mars 2020 ble det avholdt et telefon-/fjernmøte hvor en fulltallig nemnd, begge parter samt selgers regnskapsfører, xxx, deltok.

I møtet fikk begge parter ordet for å fremstille sin sak og besvarte spørsmål fra nemnda og den andre parten. Regnskapsfører xxx supplerte selgers opplysninger på enkelte punkter, i det vesentlige knyttet til praksisens forretningsførsel og regnskap. I etterkant av møtet har det vært noe sporadisk skriftutveksling mellom partene knyttet til konkrete forhold/uklarheter.

Nemndas sammensetning er i henhold til oppnevning av Den norske legeforenings sentralstyre. Ingen av partene har reist innsigelse mot sammensetningen.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale. Nemnda har lagt disse, samt voldgiftslovens bestemmelser, til grunn for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan således ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander (krav/tilbud).

Nemnda har kommet frem til en enstemmig avgjørelse.

II. SAKENS FAKTUM

Nemnda legger følgende til grunn:

Type praksis

Xxx har drevet en xxx praksis innen fagområdet xxx med xxx driftsavtale med det regionale helseforetaket i driftstilskuddsklasse III. Samme betingelser vil gjelde for tiltredende part.

Xxx har drevet klinikken som et aksjeselskap; xxx.

Xxx startet opp i 19xx med en xxx % driftshjemmel for xxx. Xxx leide seg da inn hos andre spesialister som drev med xxx. I 20xx fikk xxx xxx % driftshjemmel innen faget og har siden dette drevet både xxx praksis og xxx bl.a med xxx, etter K-takstene i Normaltariffen og utvidet avtale med helseforetaket om ytterligere inngrep.

Også xxx skal i utgangspunktet drive en kombinert praksis med xxx og xxx etter K-takstene.

Lokaler/beliggenhet

Praksisen er lokalisert i xxx sentrum i xxx etasje i en bygård i xxx, i samme lokaler den har vært siden xxx startet opp i full driftshjemmel i 20xx.

Lokalene ble renovert/tilpasset da xxx startet opp og opplyses å være innredet av innredningsarkitekt. Det er tilgang for bevegelseshemmede, herunder heis.

Praksislokalet er totalt på 269 m2 og består av:

- Rom for forundersøkelse.
- 2 legekontorer hvorav det ene også benyttes som møterom
- rom til sekretær med telefonsentral
- operasjonsareal, med forundersøkelse. Stuen er utstyrt med overtrykksventilasjon
- sterilrom for vask, pakking og sterilisering av instrumenter
- personalavdeling; garderobe, toalett og vaskerom
- kjøkken med spiseplass

Leien var på xxx pr m2 ved oppstart og er siden indeksregulert en gang i året. Det er klarert med huseier at kjøper kan overta leiekontrakten. Husleien er på kr xxx pr måned med tillegg

av andel fellesutgifter p.t. kr xxx. Avtalen utløper i utgangspunktet 15.12.xx. Om xxx ønsker å forlenge avtalen utover dette, er det varslet at leien vil bli regulert til nivået i 20xx/20xx.

Personell

Følgende er ansatt i praksisen:

Xxx (selgers xxx) er ansatt i xxx % stilling med administrativ bistand. Xxx har vært ansatt siden 201xx og utøver sine funksjoner fra hjemmekontor. Dette kan ifølge selger reguleres.

Videre er det xxx ansatte i deltidstilling (mindre enn xx%), en xxx assistent som har vært ansatt siden 19xx, men gått av med pensjon april 20xx, samt en xxx sykepleier som har vært ansatt siden 20xx.

Ytterligere har praksisen hatt innleid hjelpepersonell bistand med en xxx sykepleier i xxx % stilling (vært i praksisen siden 20xx) og en helsesekretær i xxx % stilling (vært i praksisen siden 20xx).

Dersom tiltredende part ønsker å videreføre disse avtalene, hvilket er mulig, må det i tilfelle inngås nye avtaler med xxx som avtalepart med bemanningsbyrået.

Nemnda legger til grunn at de ansatte og det innleide personalet fyller sine funksjoner og arbeidsoppgaver på tilfredsstillende måte.

Systemer/rutiner i praksisen mv

Praksisen benytter Infodoc Plenario journalsystem. Dette er tilkoblet Forum som overfører alle data direkte til legens terminal fra apparatur plassert i forundersøkelsesrommet.

Operasjoner innspilles på video via operasjonsmikroskopet og lagres digitalt.

Det er nedfelt skriftlige prosedyrer for drift av praksisen og pasientbehandling, avvikshåndtering mv, samt drift og vedlikehold av maskinparken.

Praksisen har etablert (dog ikke nedfelt skriftlig) samarbeid med:

- xxx,
- xxx,
- xxx
- xxx.

Klinikken har bistått xxx med operasjoner og kontroller. Xxx opererer xxx selv, men det samarbeides både når det gjelder operasjoner og lån av utstyr. xxx og xxx opplyses å være henvisere av xxx til xxx praksis.

Det er avtale med Melin Medical om betalingsterminal.

Pasientgrunnlag

Praksisen hadde i 20xx 3 629 konsultasjoner. Dette er opplyst fordelt slik: xxx behandlinger, xxx kontroller og xxx utredninger. xxx var menn og xxx kvinner. Alderstyngden ligger i xxx-xxx år, men med spredning fra 0-100 år. De vanligste diagnosene er xxx og xxx.

Det er lagt opp til at pasientene får time for undersøkelser straks etter mottatt henvisning slik at en raskt får avklart status og evt. behov for videre oppfølging og behandling.

Økonomiske forhold.

Fra fratredende parts regnskap hitsettes følgende nøkkeltall:

År	Brutto driftsinntekt	Driftskostnader	Driftsresultat
20xx	8 903 259	5 555 938	3 347 321
20xx	9 825 950	6 591 184	3 234 765
20xx	9 564 397	6 143 038	3 421 358
20xx	9 097 690	5 765 955	3 331 735

I driftskostnadene inngår noe lønn til xxx samt kostnader til økonomisk rådgivning. Nemnda legger således til grunn at det reelle overskuddet fra den kliniske virksomheten ligger noe høyere enn de refererte nøkkeltallene.

Kontinuitet/fravær

Xxx har drevet xxx praksisen i sin nåværende form og nåværende lokaler med xxx % drifts-avtale siden 20xx. Forut for dette drev xxx siden 19xx en xxx % avtalepraksis knyttet til xxx. Det har ikke vært fravær i xxx driftstid av betydning for prisfastsettelsen. Xxx vil drifte praksisen frem til xxx overtagelse.

Utstyr/inventar

Nemnda har mottatt oversikt over inventar og utstyr fra xxx.

Gjenstand	Innkjøpsår	Antall
Journalssystem Infodoc	2012	5 stasjoner
Betalingsterminal Point	2013	
Telefonsentral Telenor Vintervoll	2016	
Litteratur	1997-2019	
Undersøker stol høy og senkbar	2016	
Unit med Spaltelampe +Applanasjon	1995	
møtebord nøttetre	2015	
Zeiss keratometer	1995	
Prosjektor	1995	
Foropter	1995	
Prosjektor skjerm	2015	
Tango Laser TG 3666	2019	
Linser til laser 3 st	2019	
Linse 90D	2016	
Trespeil	2016	

Oftalmoskop + Sciaskop	2000
Nidaros data	
Skinnstoler x 4	2015
Skjenk	2015
Skrivebord Nøttetre	2018
PC med 2 skjermer	2015
Skriver kopimask og scanner	2019
Stol Lindhult uten armlener	2014 10
Stol Lindhult med armlener nøttetre	2014 5
Vitra designstol hvit	2014 10
Bordtre og stål	2014
Vannkann, teromskaffe og the	2015
Alarm	2019
Tilkobling alarm med kamera og vekt	2019
Tørketrommel	2017
Arbeidsklær Operasjon og poliklinikk	2015-2019
Garderobeskap låsbart 7 st	2015-2016
Sekketralle	2015
Server Infodoc	2014
server telefonsentral	2015
Kjøkkenbord	2015
Vitra stoler x 4	2014
Porselen tallerkener, glass kopper.	2014
Bestikk til 6 personer	2014
Nespresso kaffemaskin	2015
Vannkoker	2019
Oppvaskmaskin+ mikrobølgeovn	2014
Rodenstock Spaltelampe med bord og nedmontert kerat ometer	1997
Linseskap	2014
Monitor overføring fra op mikroskop	2015
Forseilingsmaskin	2015
Autoklave stor x 2 med ekstra brett	2014 +2017
Kjøleskap	2015
Assistansebord rustfri x 7	2015
Storoppdekkingsbord x 3	2015
Pasient stol	2014
Mikroskop Zeiss Opmi	1997
Microskop	2017
Video opptaker fra mikroskop	2018
Stor skjerm	2018
Instrument skap	2017
Operatørstol	2014

Phaco + IA håndtak	2018
Instrumenter	Fortløpende innkjøp
Instrument tray to hele seks halve	
Skjermgardin	2018
Oppbevaringsskap x 4	2015
Pc bord	2015
PC	2015
IOL Master	2014
med skriver og høy og senk bord	
Autorefraktor på el bord	2014
Ultralydakselengde måler	1997
Arbeidstol	1997
Skinnstoler svart x 4	2017?
Bladhylle	2015
Skjenk	2015
oppbevaringsskap	2017
Skrivebord	2015
Skrivebordstol	2015
Pårørendestol	2015
Unit med rullestolfunksjon	2017
Spalrelampe	2017
Lupelampe	2017
Fremre segment kamera med skjerm	2017
Oftalmoskop	1998
PC med to skjermer	2014
Forum	2015
Blodtrykksmåler	2018
Stetoskop	2018
Synstavle LCD optiker med fjerrk.	2017
Skriver blekk	2017
Instrumentbord	2017
Brillekasse i unit	2014
Ischiara 24 plater	
Ischiara 38 plater	
PSEUDO ISOCROMAT TAVLER	
Titmus + Øyemodell	
Sciaskopistaver x 2set	
Prismestaver	
Prøvebriller barn	
Prøvebriller voksne	
Tonometer Zeiss t spaltel 26762,-	2018
Lystette rullegardiner	
Oppslagstavle glass	2017
Icare 2 st en kjøpt 2015 og en 2019	2019
Hjertestarter	2019
PLUSOPTIX	2016

Skrivebord med PC +skjerm til Forum	2015
Autorefractor Nidec med visus	2016
Bord el drevet	2015
OCT Cirrus 5000 på elbord	2015
iCare	2015
Visucam på elbord	2015
Humphrey HFA3	2015
Brillekasse	2017
Pasient stor el dreven	2017
Skrivebord	2015
Arkivskap	2018
hyller	2015
Arbeidstasjon	2015
Scanner kopi og skriver	2018
Telefon tråd + trådløs med to nummer	2017
Papirspiser	2017
Hjemmekontor	
Diverse veggur og kunst	
Gardiner draperier	

Selv om det ikke har nevneverdig betydning for kjøpesummen, bemerker nemnda at deler av det som fremgår av inventarlisten, må anses som tilbehør til lokalene så som gardiner, og andre deler inngå i «opparbeidet praksis» så som journalsystem.

Xxx har i sitt oppsett oppgitt nypriser og også gitt et estimat på den verdi xxx mener utstyret/inventaret har i dag. Nemnda kommer nærmere tilbake til sin vurdering av verdien nedenfor.

III. PARTENES ANFØRSLER

Fratredende lege, xxx, har i korthet anført:

Xxx overdrar et «going concern» med oppdatert/moderne utstyr.

Det er høy aktivitet, stor omsetning og høy inntjening. Flinke ansatte fungerer meget godt i de oppgaver de skal utføre og støtter opp om driften. Det samme gjelder det innleide personalet.

Lokalene er nyrenoverte, godt tilrettelagte og egnet for driften. Det er god atkomst for de som besøker klinikken, herunder forflytningshemmede.

Det er etablert et godt samarbeid med xxx og tre xxx klinikker i sentrum.

Praksisen har lagt opp til å ha lite ventelister ved å ta imot pasienter straks henvisning mot-
tas for å avklare status.

Alt utstyr i klinikken er nå eid av xxx, med unntak av en Phacomaskin som er innleid. Det er gjort en gjennomgang av utstyret og nypris/innkjøpspris er beregnet til ca xxx million. Basert bl. a. på vurderinger fra leverandører bør samlet pris for inventar og utstyr settes til kr xxx, mens opparbeidet praksis bør settes til xxx.

Samlet utgjør kravet fra xxx dermed kr. xxx.

Tiltredende lege, xxx, har i korthet anført:

For utstyr og driftsmidler som overdras er bruksverdien større enn en pengeverdi i annen-
håndsmarkedet. Det er et begrenset marked når det gjelder salg av brukt utstyr som gjør at
man ikke kan se på kun antatt verditap fra utstyret ble ervervet.

iCare og autorefraktor er ikke koblet opp med overføring av data til journalsystem. «Forum»
fra xxx, som klinikken bruker, krever en lisens-/serviceavtale og ikke kan tillegges positiv
verdi.

Sammenlignet med tidligere nemndsavgjørelser er selgers krav hva gjelder kjøpesum på ut-
styret i øvre sjiktet.

Bygningen som praksisen drives fra bærer preg av høy alder når det gjelder fasade, opp-
gang, men når man åpner dørene til praksisen gis det et moderne og luftig inntrykk. Det sav-
nes imidlertid resepsjon ved ventearealet. Husleieavtalen er i beste fall gjennomsnittlig i for-
hold til hva et kontorlokale med denne standarden bør koste sett opp imot andre lokaler i
sentrum av xxx. Det bør også nevnes at bygget i slutten av januar hadde en stor xxx i mot-
satt ende av den aktuelle praksisen. Dette gir grunn til frykt for økte felleskostnader og i ver-
ste fall driftsavbrudd. Husleien vil sannsynlig øke ved reforhandling, etter utløp 20xx.

Den aktuelle praksisen har sentral beliggenhet, men det er ingen egne parkeringsplasser for
pasienter som besøker klinikken. Det er heller ikke gratis parkering for ansatte. Det er gode
bussforbindelser i nærheten av bygget, men erfaringsmessig ønsker pasienter som kommer
til konsultasjoner på sykehuset å bli henvist til xxx hvor det er mulighet for gratis parkering
og gjerne beliggenhet i områder med mindre trafikk. I så måte er ikke beliggenheten å anse
som en verdiøkende faktor.

Når det gjelder ansatte ønsker xxx at driftsansvarlig (xxx xxx) skal fortsette, men det fremstår
å være usikkert om xxx vil dette.

Det øvrige personalet er tilknyttet gjennom leieavtaler. Det foreligger ingen detaljerte arbeidsinstrukser for de ansatte. Dette gjør at det kan være utfordrende å ivareta kontinuiteten ved overtagelse.

Det er også betydelige lønnskostnader forbundet med så mye personal, samt at det forutsetter mye administrasjon.

Fratredende avtale med RHF om å operere xxx ekstra xxx hvert år bortfaller ved overtakelse og undertegnede kan da operere maksimum xxx. Dette vil gjenspeiles i en lavere omsetning.

Selskapet ble etablert i 19xx, og er i så måte veletablert. Fratredende lege har et godt renommé og har drevet en praksis med solid økonomi over flere år. Dette taler for at det foreligger en viss verdi for opparbeidet praksis. Men det skal også være nevnt at innehaver nå fratrer som lege, og at noe av merkenavnet til virksomheten derfor går tapt.

Kjøper har selv jobbet på sykehuset i xxx de xxx siste årene og har gode relasjoner med andre sykehus, fastleger, avtalespesialister og andre kollegaer. Det er videre god tilgang på pasienter i området og listene i praksisen ville uansett blitt fylt opp i løpet av kort tid om man hadde startet praksis uten å overta en eksisterende.

Basert på et estimat på at det tar xxx måneder å etablere en praksis bør kjøpesummen baseres på den kontantstrømmen en får fra den etablerte praksisen i 3 måneder. Bruker man EBITDA for 20xx-20xx for xxx er gjennomsnittet ca. xxx 000 kroner hver måned. Dette tilsier en verdi på kr xxx 000. Det er likevel gitt et pristilbud på kr xxx hva gjelder opparbeidet praksis.

Ytterligere vil driften i disse måneder være vesentlig lavere enn normalt grunnet Coronapandemi og iverksatte tiltak. I tillegg er det fare for sykdom og karantene hos ansatte med risiko for midlertidig driftsstans. Dette representerer en reell økonomisk belastning som gir en sårbarhet i oppstartsfasen. Dette tilsier at tilbudet på kr xxx i realiteten er høyere enn den sannsynlige reelle verdien.

Det er gitt et pristilbud på kr xxx, fordelt med xxx på utstyr og inventar og xxx på opparbeidet praksis.

IV. NEMNDAS VURDERING

Nemnda skal med bindende virkning fastsette verdien på utstyr og inventar samt vederlaget for opparbeidet praksis i anledning overdragelsen mellom partene.

Utstyr/inventar

Det foreligger ikke fastsatte eller omforente kriterier for verdifastsettelse av brukt lege utstyr. Den reelle markedsverdien er vanskelig å anslå med særlig grad av nøyaktighet og markedet for slikt utstyr er lite oversiktlig. Nemndas oppgave vil som utgangspunkt være å fastsette en skjønsmessig bruksverdi for utstyret.

Nemnda har ikke, grunnet restriksjoner knyttet til corona, vært i posisjon til å besiktige det aktuelle utstyret og inventaret, men dette er delvis kompensert gjennom fotos oversendt fra selger. Fotoene kunne dreies i 360 grader og ga derfor et godt bilde av lokalene.

Det er videre mottatt en omfattende oversikt over utstyret, gjengitt ovenfor, og med opplysning om nypriser og innkjøpsår.

Denne viser at det aller meste av utstyret i praksisen, det samme gjelder inventaret, ble anskaffet da praksisen startet opp i nåværende lokaler i 20xx/20xx. Noe av utstyret er nyere/supplert senere. Nemnda anser at dette er en godt utstyrt xxx praksis som tilfredsstillende klassekriteriene for driftstilskuddsklasse III – med god margin.

Sammenfatning av innkjøpspriser, slik oppsummert fra selger, viser at det ligger på ca. xxx millioner. Selgers prisforlangende er ca. xxx millioner lavere, som nemnda forstår er fradrag knyttet til bruk og alder.

Nemnda er av den oppfatning at verdien må settes lavere enn selger har krevd.

Nemnda anser at det er tale om en godt og moderne utstyrt praksis. Alt av utstyr er velfungerende og har sin bruksverdi i behold. Partene har hatt en dispuTT knyttet til eierforhold for OCT-apparat. Kjøper har sådd tvil ved om dette apparatet virkelig var kjøpt ut av leasingavtale, og i så fall at det kun er restverdisummen (utkjøpsprisen) som representerer utstyrets reelle verdi.

For sin del legger nemnda til grunn at apparatet *er* kjøpt ut av xxx og dermed inngår i overdragelsen mellom partene. Når det gjelder verdi, anser nemnda at dette må skje på basis av en skjønnsmessig vurdering, i likhet med resten av utstyret i praksisen. Restverdisum ifm. avslutning av leasingavtale representerer etter nemndas vurdering ikke nødvendigvis utstyrets reelle verdi.

Nemnda anser dette for å være en godt utstyrt praksis. Det er ingen mangler og utstyret er av slik standard at det ikke foreligger noen åpenbare investeringsbehov på kort sikt. Bruksverdier er i behold. Dog vil det for enkelte deler av utstyret som er blitt over 5 år gammelt, (xxx og xxx), måtte sies å være en viss risiko knyttet til hardware og software og det at det etterhvert kan bli vanskelig å skaffe deler.

Xxx har tilbudt kr xxx 000 for utstyret. Dette innebærer i så fall at utstyret bare har en drøy syvendedel av verdien, sett i forhold til nypris, i behold. Etter nemndas vurdering er det ikke grunnlag for å gjøre et så stort fradrag fra nyprisene som er oppgitt.

Til forskjell fra andre nemndssaker innenfor dette fagområdet er det meste av utstyret i aktuelle praksis av nyere dato.

Det foreligger ingen takst over utstyret. Nemnda må på slik bakgrunn gjøre et overordnet skjønn.

Etter en gjennomgang og helhetsvurdering finner nemnda at utstyr og inventar kan settes samlet til xxx.

Opparbeidet praksis

Hva gjelder verdien av opparbeidet praksis, viser nemnda til at selve driftstilskuddshjemmen ikke er gjenstand for overdragelse ettersom den tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltningsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av "opparbeidet praksis" skal ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet "goodwill" slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder.

Nemndas oppgave er å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at han overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag.

Det skal foretas en skjønsmessig vurdering og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt. 11.1, samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Type praksis (gruppe- eller solo)
- Kontorrutiner
- Opplært personell
- Attraktivitet/ beliggenhet
- Omsetning
- Pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- Systemer i praksisen (eks journalsystem)
- Husleieavtaler og andre leieavtaler

Den innbyrdes og nærmere vektning av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene er et kompromiss mellom fratredende leges krav på et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

Xxx har de siste xxx årene drevet en moderne og oppdatert xxx praksis i 100%. Forut for dette har xxx i en lang årrekke drevet en xxx % praksis innen xxx.

Det er høy aktivitet i praksisen. Dette synliggjøres gjennom høy aktivitetsbasert omsetning, hvor driftsinntektene nokså stabilt har ligget på +/- xxx millioner kroner. Dette er solide tall for en xxx spesialist. Det er dog et faktum at deler av denne omsetningen relateres til operasjonsvirksomhet utenfor selve driftsavtalen som ikke videreføres til den nye legen. Men selv holdt dette utenfor, har praksisen holdt et høyt aktivitetsnivå.

I en praksis med et betydelig innslag av xxx virksomhet vil også kostnadene være høye. Så også i denne saken. Kostnadene må også sies å gjenspeile den høye standarden som det etter nemndas side er i praksisen. Like fullt har driften gitt xxx årlige overskudd på over xxx million kroner. I realiteten er overskuddet høyere, fordi det også inngår lønnskostnader til xxx i selskapets driftskostnader. I tillegg til andre poster som ikke direkte angår driften av praksisen.

Arbeidsrutiner er skriftliggjort og formelle forhold ellers anses å være ivaretatt.

Et godt fungerende hjelpepersonale som er innarbeidet i praksisen er en faktor som i nemndspraksis tillegges stor vekt. Forholdene er noe spesielle i denne saken ved at driftsansvarlig har vært basert på hjemmekontor og at det øvrige personalet i det vesentlige er tilknyttet gjennom innleid arbeidskraft fra eksterne byråer.

Selv om nemnda ikke har andre opplysninger enn at personalet fungerer godt, er tilknytningsformen løsere enn ordinær ansettelse. Den har muligens enkelte fordeler, men samtidig er faren for at disse forsvinner, og dermed taper sin verdi som kontinuitetsbærere, større. Etersom nye avtaler med byråene må inngås av xxx, er det vanskelig å anse disse som en del av overdragelsen mellom partene.

Lokalene som praksisen drives fra er tilrettelagt og oppgraderte. De vil muligens også kunne muliggjøre en utvidelse til xxx leger, dersom dette skulle være ønskelig. Uansett har ikke leieavtalen et lengre løp enn at tiltredende part står nokså fritt til å vurdere videre lokalisering, om xxx skulle ønske annen type utvidelse eller inngang i xxx praksis.

Det opparbeidede pasientgrunnlaget i praksisen gir kjøper et meget godt utgangspunkt for oppstarten og den videre drift av praksisen. Det er stor tilstrømming av pasienter til praksisen og hensiktsmessige avtaler med andre private klinikker som formodentlig også kjøper kan nyte godt av, om xxx ønsker.

Nemnda er ikke enig i kjøper i at kjøpesummen skal fastsettes ut fra en kontantstrømsanalyse. Nemndas mandat er fastsatt av Legeforeningen og det er utgitt retningslinjer med anvisning av relevante momenter for verdifastsettelsen. Disse bygger ikke på at verdifastsettelsen skal skje ut fra en slik matematisk tilnærming, men et overordnet skjønn av de nedfelte faktorer.

Det har ikke vært noen form for verdireducerende kontinuitetsbrudd fra xxx i xxx driftstid.

Overordnet er nemnda av den oppfatning at dette er xxx praksis av høy kvalitet, med solid omsetning og stor aktivitet, uten konkrete forhold som trekker prisen ned, ut over det som ovenfor er nevnt vedrørende hjelpepersonalets tilknytning.

Hva gjelder annen nemndspraksis viser nemnda særlig til sak 5/16 som gjaldt en xxx xxx i Helse Vest/Sotra. Her ble verdien av opparbeidet praksis satt til kr 2 000 000. Også den praksisen fremstod som moderne og oppdatert, men innslaget av kirurgisk virksomhet var betydelig lavere. Driftsresultatet var også en del lavere. Hjelpepersonalet hadde i sin helhet tilknytning til praksisen gjennom ordinær ansettelse.

Etter en totalvurdering av de relevante momenter nemnda kommet til at verdien av opparbeidet praksis i denne saken skal settes til kr 2 050 000.

Samlet kjøpesum for praksisen blir således kr 4 300 000.

Betalingsfrist settes til 2. juni 2020 i samsvar med tidspunktet for kjøpers overtagelse av hjemmelen.

Kostnadene med nemndsbehandlingen fordeles i henhold til retningslinjene, nærmere bestemt slik at disse dekkes med en halvpart på hver part etter oppgave.

V. SLUTNING

1. Kjøpesummen fastsettes til kr 4 300 000 – *kronerfiremilliontrehundretusen*–
2. Kjøpesummen forfaller til betaling 2. juni 2020
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Avgjørelsen er på alle punkter enstemmig.

Ålesund/Bergen/Harstad, 27. april 2020

Truls Disen

Nils Grytten

Arve Kristiansen